د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د قرآن کریم زده کړه
او
اسلامي ښوونه او روزنه

شپږم ټولګی

ي پـه
ع ده. له

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د قرآن کریم زده کړه

او

اسلامي ښوونه او روزنه

شپږم ټولګی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د تالیف، څېړنې او تدقیق کمیټې

لیکوال: سرمؤلف الحاج مولوي بسم الله بختیار د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

سلاکاره کمیټه:

۱_ دکتور احسان الله د اسلامي علومو د دیپارتمنت آمر.

۲_ سرمؤلف الحاج بسم الله بختیار د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی

۳_ عبدالرقیب جهید د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۴_ سرمؤلف محمد انیس یونس د عربي ژبې او ادبیاتو د دیپارتمنت آمر .

۵_مولوي عبدالوکیل د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

٦_ مؤلف شیر احمد مسعودی د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۷_استاد رقیب الله ابراهیمي د اسلامي علومو د د یپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۸_مایل آقا متقي د اسلامي علومو د د یپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

د څېړنې او تدقیق کمېټه:

۱_ پوهاند عبدالسلام عظیمي قاضي القضات او د سترې محکمې رئیس.

۲_ قضاوت پوه استاد قیام الدین کشاف.

۳_ قاضي نذیر احمد حنفي د ولسي جرگې د تقنین کمیسیون مرستیال.

۴_ مولوي عبدالعزیز د ولسي جرگې د دیني ، پوهنې او لوړو زده کړو د کمیسیون غړی .

۵_ کرامت الله صدیق د حج او اوقافو وزارت د تدقیق کمیسیون رئیس.

٦_ مولوي عین النعیم فیضي د علماؤ د سراسري شورا غړی .

۷_ مولوي عنایت الله بلیغ د علماؤ د سراسري شورا غړی .

د محتویاتو، سیاسي، فرهنگي، او دیني برخو د څېړنې او کره کتنې کمیته:

۱. ډاکټر عطاء الله واحدیار د پوهنې وزارت ستر سلاکار او د نشراتو رئیس.

۲. دکتور محمد یوسف نیازی د پوهنې وزارت لوی سلا کار.

د څېړنې او تدقیق د څارنې کمېټه:

- دکتور اسدالله محقق د تعلیمي نصاب د پراختیا، د ښوونکو د روزنې او د ساینس مرکز معین
- دکتور شېر علي ظریفي د تعلیمي نصاب د پراختیا د پروژې مسؤول
- د سرمؤلف مرستیال عبدالظاهر گلستاني د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس

کمپوز او ډیزاین: رحمت الله غفاری او حمیدالله غفاري

د مطالبو فهرست

شماره	عنوان	صفحه
۱	د قرآن کریم د زده کړې مضمون	۱ ـــــــــ ۱٦
۲	د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون : لومړی فصل : عقاید	۱۷ ـــــــــ ۲۸
۳	دویم فصل : فقه	۲۹ ـــــــــ ۴۹
۴	دریم فصل : اخلاق	۵۰ ـــــــــ ٦۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهنې د وزير پيغام

گرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختيا او پرمختگ بنسټ جوړوي. تعليمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختگ او ټولنې د اړتياوو له مخې رامنځته کيږي. څرگنده ده چې علمي پرمختگ او ټولنيزې اړتياوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعليمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعليمي نصاب د سياسي بدلونونو او د اشخاصو د نظريو او هيلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتيب شوی دی. علمي گټورې موضوعگانې پکې زياتې شوې دي. د زده کړې په بهير کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدريسي پلان برخه گرځيدلې ده.

هيله من يم دا کتاب له لارښوونو او تعليمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د ميتودونو د کارولو له لارې تدريس شي او د زده‌کوونکو ميندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکيفيته ښوونه او روزنه کې پرله پسې گډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هيلې ترسره شي او زده‌کوونکو او هېواد ته ښې برياوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ گران استادان او ښوونکي د تعليمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤوليت لري.

د پوهنې وزارت تل زيار کاږي چې د پوهنې تعليمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دين له بنسټونو، د وطن دوستی د پاک حس په ساتلو او علمي معيارونو سره سم د ټولنې د څرگندو اړتياوو له مخې پراختيا ومومي.

په دې ډگر کې د هېواد له ټولو علمي شخصيتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده‌کوونکو له ميندو او پلرونو څخه هيله لرم چې د خپلو نظريو او رغنده وړانديزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تاليف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتيب کې يې مرسته کړې، له ملي او نړيوالو درنو موسسو، او نورو ملگرو هېوادونو څخه چې د نوي تعليمي نصاب په چمتو کولو او تدوين او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې يې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفيق

فاروق وردگ

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د پوهنې وزير

د قـــــرآن کـــــريم د زده کړې مضمون

د يادولو برخه (۱)

لومړی لوست:

د مخکينېو ياد شوو سورتونو لکه : الفاتحه، الناس، الاخلاص، المسد، النصر، الکافرون الکوثر او الماعون بيا تکرارول.

دويم لوست:

د مخکينېو ياد شوو سورتونو بيا تکرارول لکه: قريش ، الفيل، الهمزة، العصر، التکاثر، القارعه، العاديات او الزلزلة.

درېيم لوست:

د القدر سورت (له تجويد سره تلاوت او يادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾ لَيْلَةُ
الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا
بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلورم او پنځم لوست:

د التّين سورت (له تجويد سره تلاوت او يادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
وَالتِّيْنِ وَالزَّيْتُوْنِ ① وَطُوْرِ سِيْنِيْنَ ② وَهٰذَا الْبَلَدِ الْاَمِيْنِ ③
لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْۤ اَحْسَنِ تَقْوِيْمٍ ④ ثُمَّ رَدَدْنٰهُ اَسْفَلَ
سٰفِلِيْنَ ⑤ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ⑥
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّيْنِ ⑦ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمِ الْحٰكِمِيْنَ ⑧

د تلاوت برخه (۱)

شپږم لوست:

د المطففين سورت له (۱ ـ ۱۱) ايتونه (له تجويد سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِيْنَ ① الَّذِيْنَ اِذَا اكْتَالُوْا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُوْنَ ②
وَاِذَا كَالُوْهُمْ اَوْ وَّزَنُوْهُمْ يُخْسِرُوْنَ ③ اَلَا يَظُنُّ اُولٰٓئِكَ اَنَّهُمْ
مَّبْعُوْثُوْنَ ④ لِيَوْمٍ عَظِيْمٍ ⑤ يَّوْمَ يَقُوْمُ النَّاسُ لِرَبِّ
الْعٰلَمِيْنَ ⑥ كَلَّاۤ اِنَّ كِتٰبَ الْفُجَّارِ لَفِيْ سِجِّيْنٍ ⑦ وَمَاۤ اَدْرٰىكَ
مَا سِجِّيْنٌ ⑧ كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ⑨ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ⑩
الَّذِيْنَ يُكَذِّبُوْنَ بِيَوْمِ الدِّيْنِ ⑪

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست :

د المطففين سورت له (۱ ۲ ــــ ۱ ۷) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿۱۲﴾ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ
آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿۱۳﴾ كَلَّا ۖ بَلْ ۜ رَانَ عَلَىٰ
قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿۱۴﴾ كَلَّا إِنَّهُمْ عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ
لَّمَحْجُوبُونَ ﴿۱۵﴾ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُو الْجَحِيمِ ﴿۱۶﴾ ثُمَّ يُقَالُ
هَٰذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿۱۷﴾

اتم لوست:

د المطففين سورت له(۱ ۸ ــ ۲ ۸) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ﴿۱۸﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿۱۹﴾
كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴿۲۰﴾ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿۲۱﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي
نَعِيمٍ ﴿۲۲﴾ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنظُرُونَ ﴿۲۳﴾ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ
نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿۲۴﴾ يُسْقَوْنَ مِن رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ ﴿۲۵﴾ خِتَامُهُ
مِسْكٌ ۚ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ﴿۲۶﴾ وَ
مِزَاجُهُ مِن تَسْنِيمٍ ﴿۲۷﴾ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿۲۸﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست:

د المطففین سورت له (۲۹ ـــ ۳۶) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾
وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَى
أَهْلِهِمُ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ
هَؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٢﴾ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ﴿٣٣﴾
فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾ عَلَى
الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

د یادولو برخه (۲)

لسم لوست:

د التکاثر، القارعه، العادیات، الزلزلة، القدر، او التین سورتونو له یاده تکرارول.

یوولسم لوست:

د الانشراح سورت (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾
الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَإِنَّ مَعَ
الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ﴿٧﴾
وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿٨﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تلاوت برخه (۲)

دولسم لوست:

د الانفطارسورت له (۱____ ۱۲) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انتَثَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ
فُجِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ﴿٥﴾
يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ﴿٦﴾ الَّذِي خَلَقَكَ
فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾ كَلَّا بَلْ
تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ ﴿٩﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا كَاتِبِينَ ﴿١١﴾
يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾

دیارلسم لوست:

د الانفطارسورت له (۱۳____ ۱۹) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ﴿١٤﴾
يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾
وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٨﴾
يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا ۖ وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ ﴿١٩﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسم لوست:

د التکویر سورت له (۱ــــــ ۱٤) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۝١ وَإِذَا النُّجُومُ انكَدَرَتْ ۝٢ وَإِذَا الْجِبَالُ
سُيِّرَتْ ۝٣ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۝٤ وَإِذَا الْوُحُوشُ
حُشِرَتْ ۝٥ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۝٦ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ۝٧
وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ ۝٨ بِأَيِّ ذَنبٍ قُتِلَتْ ۝٩ وَإِذَا الصُّحُفُ
نُشِرَتْ ۝١٠ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ۝١١ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ۝١٢
وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ۝١٣ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ۝١٤

پنځلسم لوست:

د التکویر سورت له (۱۵ــــ ۲۹) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ۝١٥ الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ۝١٦ وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ۝١٧
وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ۝١٨ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۝١٩ ذِي
قُوَّةٍ عِندَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ۝٢٠ مُّطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ۝٢١ وَ
مَا صَاحِبُكُم بِمَجْنُونٍ ۝٢٢ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ۝٢٣
وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ۝٢٤ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ
رَّجِيمٍ ۝٢٥ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ۝٢٦ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ۝٢٧
لِمَن شَاءَ مِنكُمْ أَن يَسْتَقِيمَ ۝٢٨ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَن
يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝٢٩

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاږسم لوست:

د عبس سورت له (۱__۱۶) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
عَبَسَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١﴾ أَن جَاءَهُ الْأَعْمَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ
يَزَّكَّىٰ ﴿٣﴾ أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنفَعَهُ الذِّكْرَىٰ ﴿٤﴾ أَمَّا مَنِ اسْتَغْنَىٰ ﴿٥﴾
فَأَنتَ لَهُ تَصَدَّىٰ ﴿٦﴾ وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّىٰ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَن
جَاءَكَ يَسْعَىٰ ﴿٨﴾ وَهُوَ يَخْشَىٰ ﴿٩﴾ فَأَنتَ عَنْهُ تَلَهَّىٰ ﴿١٠﴾ كَلَّا
إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ﴿١١﴾ فَمَن شَاءَ ذَكَرَهُ ﴿١٢﴾ فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ﴿١٣﴾
مَّرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ﴿١٤﴾ بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ﴿١٥﴾ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ﴿١٦﴾

اووه لسم لوست:

د عبس سورت له (۱۷___۳۲) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

قُتِلَ الْإِنسَانُ مَا أَكْفَرَهُ ﴿١٧﴾ مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ﴿١٨﴾
مِن نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ ﴿١٩﴾ ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ ﴿٢٠﴾
ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ﴿٢١﴾ ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ﴿٢٢﴾ كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا
أَمَرَهُ ﴿٢٣﴾ فَلْيَنظُرِ الْإِنسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ ﴿٢٤﴾ أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ
صَبًّا ﴿٢٥﴾ ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ﴿٢٦﴾ فَأَنبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ﴿٢٧﴾ وَ
عِنَبًا وَقَضْبًا ﴿٢٨﴾ وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ﴿٢٩﴾ وَحَدَائِقَ غُلْبًا ﴿٣٠﴾ وَفَاكِهَةً
وَأَبًّا ﴿٣١﴾ مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٢﴾

آتلسم لوست:

د عبس سورت له (۳۳___ ٤۲) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾
وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ
يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾
ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾
تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾

د یادولو برخه (۳)

نولسم لوست:

د القارعه، العادیات او الزلزلة د سورتونو له یاده تکرارول.

شلم لوست:

د القدر، التین او الانشراح د سورتونو له یاده تکرارول.

یو ویشتم لوست:

د الضحی سورت له (۱___ ۵)ایتونه (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالضُّحَىٰ ﴿١﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ﴿٣﴾
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَىٰ ﴿٥﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست:

د الضحی سورت له (٦ _ ١١) ایتونه (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ﴿٧﴾
وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ﴿٨﴾ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾
وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

د تلاوت برخه (۳)

درویشتم لوست:

د النازعات سورت له (١ ___ ١٤) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا ﴿٣﴾
فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ
الرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾ تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾
أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿٩﴾ يَقُولُونَ أَإِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾
أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا نَخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾
فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾

خلیرویشتم لوست:

د النازعات سورت له (۱۵ __ ۲۵) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

هَلْ أَتٰىكَ حَدِيثُ مُوسٰى ﴿١٥﴾ إِذْ نَادٰىهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾
اِذْهَبْ إِلٰى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغٰى ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلٰى أَنْ تَزَكّٰى ﴿١٨﴾
وَأَهْدِيَكَ إِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰى ﴿١٩﴾ فَأَرٰىهُ الْآيَةَ الْكُبْرٰى ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ
وَعَصٰى ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعٰى ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ فَنَادٰى ﴿٢٣﴾ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ
الْأَعْلٰى ﴿٢٤﴾ فَأَخَذَهُ اللّٰهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولٰى ﴿٢٥﴾

پنځه ویشتم لوست:

د النازعات سورت له (۲۶ ___ ۳۳) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِمَنْ يَخْشٰى ﴿٢٦﴾ ءَأَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ
السَّمَاءُ بَنٰىهَا ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوّٰىهَا ﴿٢٨﴾ وَأَغْطَشَ
لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحٰىهَا ﴿٢٩﴾ وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذٰلِكَ
دَحٰىهَا ﴿٣٠﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعٰىهَا ﴿٣١﴾ وَالْجِبَالَ
أَرْسٰىهَا ﴿٣٢﴾ مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٣﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ ویشتم لوست:

د النازعات سورت له(٣٤___ ٤١) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرَىٰ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ
الْإِنسَانُ مَا سَعَىٰ ﴿٣٥﴾ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَن يَرَىٰ ﴿٣٦﴾
فَأَمَّا مَن طَغَىٰ ﴿٣٧﴾ وَآثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ
الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَ
نَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٤٠﴾ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿٤١﴾

اووه ویشتم لوست:

د النازعات سورت له (٤٢___ ٤٦) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا ﴿٤٢﴾ فِيمَ أَنتَ مِن ذِكْرَاهَا ﴿٤٣﴾
إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَاهَا ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخْشَاهَا ﴿٤٥﴾ كَأَنَّهُمْ
يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا ﴿٤٦﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته ویشتم لوست:

د النبا سورت له (۱ ــــــ ۱۰) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
عَمَّ يَتَسَآءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَإِ الْعَظِيْمِ ﴿٢﴾ الَّذِي هُمْ
فِيْهِ مُخْتَلِفُوْنَ ﴿٣﴾ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿٥﴾ اَلَمْ
نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهٰدًا ﴿٦﴾ وَّ الْجِبَالَ اَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَّ خَلَقْنٰكُمْ
اَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَّجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿٩﴾ وَّجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾

نهه ویشتم لوست:

د النبا سورت له (۱۱ ـــــ ۱۶) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

وَّجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾ وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَّ
جَعَلْنَا سِرَاجًا وَّهَّاجًا ﴿١٣﴾ وَّ اَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرٰتِ مَآءً
ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِنُخْرِجَ بِهٖ حَبًّا وَّنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَّجَنّٰتٍ اَلْفَافًا ﴿١٦﴾

دیرشم لوست:

د النبا سورت له (۱۷ ـــــ ۲۳) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيْقَاتًا ﴿١٧﴾ يَّوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ
فَتَاْتُوْنَ اَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَّ فُتِحَتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ اَبْوَابًا ﴿١٩﴾ وَّ
سُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ اِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ
مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِّلطّٰغِيْنَ مَاٰبًا ﴿٢٢﴾ لّٰبِثِيْنَ فِيْهَآ اَحْقَابًا ﴿٢٣﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

یودېرشم لوست:

د النبا سورت له (٢٤ ـــــ ٣٠) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾
جَزَاءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾
وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾
فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

دوه دېرشم لوست:

د النباسورت له (٣١ ـــــ ٣٧) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ
أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا
وَلَا كِذَّابًا ﴿٣٥﴾ جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ﴿٣٦﴾
رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَٰنِ
لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا

درې دېرشم لوست:

د النبا سورت له (۳۸ـــــ ٤۰) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ
أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ
شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا ﴿٣٩﴾ إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا
يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي
كُنْتُ تُرَابًا ﴿٤٠﴾

د يادولو برخه (۴)

څلوردېرشم لوست:

د الضحی، الانشراح او التين د سورتونو له ياده تکرارول.

پنځه دېرشم لوست:

د القدر، الزلزلة، العاديات او القارعه د سورتونو له ياد ه تکرارول.

شپږ دېرشم لوست:

د التکاثر، العصر، الهمزه او الفيل د سورتونو له ياده تکرارول.

اووه دېرشم لوست:

د قريش، الماعون، الکوثر، الکافرون، النصر، المسد، الاخلاص، الفلق، الناس او الفاتحه د سورتونو له ياده تکرارول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تلاوت برخه (۴)

اته دېرشم لوست:

د البقره سورت ۲۵۵ د الکرسي ایت (له تجوید سره تلاوت)

اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ اَلْحَيُّ الْقَيُّوْمُ ۚ لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّلَا نَوْمٌ ؕ
لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ مَنْ ذَا الَّذِيْ يَشْفَعُ
عِنْدَهٗٓ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ؕ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۚ
وَلَا يُحِيْطُوْنَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهٖٓ اِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ ۚ وَلَا يَـُٔوْدُهٗ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴿۲۵۵﴾

نهه دېرشم لوست:

د البقره سورت وروستني ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاِنْ تُبْدُوْا مَا فِيْٓ
اَنْفُسِكُمْ اَوْ تُخْفُوْهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللّٰهُ ؕ فَيَغْفِرُ لِمَنْ
يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۲۸۴﴾
اٰمَنَ الرَّسُوْلُ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَّبِّهٖ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ؕ
كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ ۚ لَا نُفَرِّقُ
بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهٖ ۚ وَقَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا غُفْرَانَكَ
رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيْرُ ﴿۲۸۵﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

<u>څلوېښتم لوست:</u>

د البقره سورت وروستنی ایت (له تجوید سره تلاوت)

لا یکلف الله نفسا الا وسعها لها ما کسبت وعلیها
ما اکتسبت ربنا لا تؤاخذنا ان نسینا او اخطانا
ربنا ولا تحمل علینا اصرا کما حملته على الذین
من قبلنا ربنا ولا تحملنا ما لا طاقة لنا به واعف
عنا واغفر لنا وارحمنا انت مولىنا فانصرنا
على القوم الکفرین ﴿٢٨٦﴾

<u>یو څلوېښتم لوست:</u>

۱– د المطفِّفین له سورت څخه د کتاب تر پایه د مخکینیو لوستونو تکرارول.

۲– د یاد شوو سورتونو (الضحی، الانشراح، التین، القدر، الزلزلة، العادیات، القارعه، التکاثر، العصر، الهمزه، الفیل، قریش، الماعون، الکوثر، الکافرون، النصر، المسد، الاخلاص، الفلق، الناس او الفاتحه) اورېدل او تکرارول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون
لومړی فصل
عقاید

لومړی لوست

هدف: د عقایدو د علم تعریف، موضوع او غرض پېژندنه چې د راتلونکو درسونو او معلوماتو لپاره اساس او بنیاد شي.

۱- آیا د عقایدو د علم تعریف، موضوع، غرض مو زده دي؟

۲- د اسلام د سپېڅلي دین احکام په څو ډوله تقسیم شوي دي؟

د عقایدو د علم تعریف: د عقایدو علم هغه علم دی چې له اسلامي اعتقادي احکامو څخه بحث کوي.

موضوع: د عقایدو د علم موضوع اسلامي معتقدات دي.

غرض: د اسلامي معتقداتو او د هغو د اړونده مسایلو پېژندل دي.

د اسلام د مبارک دین احکام په درې ډوله تقسیم شوي دي.

الف : اعتقادي احکام

ب : عملي احکام

ج: اخلاقي احکام

الف: اعتقادي احکام: اعتقادي احکام هغه احکام دي چې په هغوی باندې عقیده لرل لازم او حتمي وي او پخپله عملي اړخ نه لري بلکې د دیني احکامو اساس او بنیاد ګڼل کیږي، او تر څو چې په هغو عقیده ونه لرو، حق یې ونه ګڼو، زمونږ اسلامي اعمال د الله تعالی په وړاندې نه قبلیږي اودا ډول احکام د معتقداتو په نامه سره یادیږي.

ب: عملي احکام: هغه احکام دي چې په هغو باندې د عقیدې لرلو سربیره د هغو عملي کول هم لازم او حتمي دي لکه د لمانځه ادا کول، روژه نیول او داسې نور.

ج:اخلاقي احکام: اخلاق په انساني نفس کې هغه فطري قوه ده چې په ډیره آسانۍ سره ښه یا بد عملونه ورڅخه صادریږي .

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ زده کوونکي دې د درس متن له ځانه سره ولولي.
- ❖ د درس د محتوی په هکله دې سوال اوځواب وکړي.

دويم لوست

د عقيدې اصول

هدف: د اسلامي متعقداتو د اصولو پيژندنه.

عقيده په لغت کې له عقدڅخه اخېستل شوې ده او عقد د تړلو په معنا دی.

د علماوو په اصطلاح کې عقيده په هغو امورو باندې دزړه تړل دي چې د شک، وهم او تخيل ځای په کې نه وي لکه: چې وايو ۲+ ۲= ۴.

په شرعي اصطلاح کې د هغو امورو قبلولو اوورباندې يقين لرلو ته عقيده وايي چې د هغې په اثبات باندې يقيني دليلونه موجود وي او انساني عقل هم هغه وهم او تخيل نه شي ګڼلی او د شک ځای په کې وجود ونه لري، دغه امور په لاندې ډول دي.

۱- دالله تعالی په وجود او يووالي باندې عقيده لرل.

۲- د ملائکو په وجود باندې عقيده لرل.

۳- د انسان د هدايت لپاره د اسماني کتابونو په نزول باندې عقيده لرل.

۴- د انسان د هدايت لپاره د انبياؤ (عليهم السلام) په راليږلو باندې عقيده لرل.

۵- د آخرت په ورځ باندې عقيده لرل.

٦- عقيده لرل چې د خير او شر اندازه د الله تعالی لخواده.

۷- په بعث (له مرګ څخه وروسته ژوند) باندې عقيده لرل.

پورتني امورد اسلام د مبارک دين او ټولو اسماني اديانو اعتقادي اصول دي اسماني کتابونو او صحيفو وخت په وخت دغه امور د دين اصول او بنسټونه ګڼلي دي او بشريت ته يې تعليم او لارښوونه کړې ده. بشر هم له هغه وخت څخه چې په ځمکه کې يې ژوند پيل کړی دی د دغو اصولو په برخه کې تحقيق کړی دی، او ډول ډول يقيني دليلونه يې د علم په رڼا کې له کائناتو څخه ورباندې راوړي دي اود همدې دلايلو په رڼا کې ذکرشوي اصول د يقين مرحلې ته رسيدلي دي نولازمه ده چې عقيده پرې ولرو او حق يې وګڼو.

د زده کوونکو هڅونه:
زده کوونکي دې د عقيدې د اصولو په هکله يو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه: آيا زده کوونکي د عقيدې د اصولو په هکله پوهيدلي دي؟

ښاغلی ښوونکی دې په لنډه توګه په معتقداتو پوره رڼا واچوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریيم لوست

د الله تعالی په وجود او وحدانیت ایمان

هدف: د الله تعالی د وجود او یووالي پيژندل.

پوهيږو چې په الله تعالی باندې ایمان لرل په حقیقت کې په ټولو اسلامي معتقداتو باندې ایمان لرل دي. د الله تعالی د وجود او وحدانیت په باره کې ډېرفطري، عقلي او نقلي دلیلونه شته چې هر یوېي د انسان د یقین سبب گرځي د هغو له جملې څخه د انسان په وجود کې روښانه دلیلونه موجود دي چې مونږ د الله تعالی په وجود باندې مؤمن او معتقد کوي مثلا: که چېرې د انسان په خلقت (پیدایښت) او په دې کې چې څرنگه یو نسل د بل نسل څخه پیدا کیږي فکر وکړو نو یقین کوو چې یو عالم او قدرت لرونکی ذات موجود دی چې مونږ یې پیدا کړي یو او د ژوند د دوام اسباب یې راته تیار کړي دي.

مثلا: انسان لومړی د اوبو د یوه (څاڅکي) څخه څه زیات شی نه وي چې دا څاڅکی په یوه مناسب ځای کې ځای نیسي بیا د وینې په ټوټه او وروسته په غوښه اوهډوکو بدلیږي، بیا د انسان شکل غوره کوي او له ټاکلي وخت سره سم پیداکیږي.

د ماشومتوب مرحلې تیروي، د عقل او پوهې څښتن گرځي او د خپل ژوند د چارو تدبیرکوي نو آیا د داسې دقیق نظام وجود چې د انسان د خلقت اود نسل د بقاء له پاره منځ ته راغلی دی د عالم ، توانا او قدیر واجب الوجود (الله تعالی) له ذات څخه پرته د تصور وړدی؟ نه! هیڅ کله نه. نو لدې کبله مو فطرت او عقل هم حکم کوي چې په الله تعالی باندې معتقد شو.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ په ګروپي ډول د عقیدې د لمړي اصل په باره کې خبرې وکړئ!
- ❖ د درس په هکله یو له بل څخه پوښتنې وکړئ!

ارزونه:

- زده کوونکو ته وظیفه ورکړئ چې هر یو د الله تعالی د وحدانیت په باره کې دلیل وړاندې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم لوست

د الله تعالی ثبوتي او سلبي صفتونه

هدف: د الله تعالی د ثبوتي او سلبي صفتونو له مفاهیمو سره آشنایي.

آیا د الله تعالي د ثبوتي او سلبي صفتونو سره آشنایي لرئ؟

د ثبوتي او سلبي صفتونو تر منځ څه فرق دی؟

په تېرو ټولګيو کې مو ویلي وو چې د الله تعالي ذات په کمالیه صفتونو موصوف دی او د الله تعالی صفتونه په ذاتي او فعلي صفتونو ویشل شوي دي اوس زیاتوو چې د الله تعالي صفتونه په ثبوتي او سلبي صفتونو هم تقسیم شوي دي.

الف: ثبوتي صفتونه:

هغه صفتونه دي چې د مفاهیمو اثبات یې د الله تعالي ذات ته ازلاً او ابداً حتمي وي او هیڅ کله پرته له دغو صفتونو څخه د الله تعالی د ذات تصور نشي کیدلای لکه ذاتي صفتونه (حیات، قدرت، علم، اراده، سمع، بصر او کلام)؛ ځکه که چېري پرته له دغو صفتونو څخه د الله تعالی د ذات تصور وکړو معنی یې داده چې (العیاذ بالله) د الله تعالي ذات مو ناقص تصور کړی دی.

ب: سلبي صفتونه:

هغه صفتونه دي چې د مفاهیمو نفې (سلب) یې د الله تعالي څخه حتمي وي او د الله تعالي ذات ازلاً او ابداً د داسې صفتونو څخه منزه او پاک دی ځکه پـه الله تعالي خوب مرګ، مرض، او داسې نور سلبي صفات نه راځي او له دغو څخه کاملاً پاک او منزه دی.

د زده کوونکو هڅوني:

زده کوونکي دې د ازلي او ابدي صفتونو په هکله خبرې وکړي.

د الله تعالی د ثبوتي او سلبي صفتونو په هکله دې سوال او ځواب وکړي.

ارزونې:

- آیا د درس محتوی په لنډ ډول ویلی شئ؟
- د ثبوتي او سلبي صفتونو فرق ووایاست؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم لوست

د الله تعالی صفتونه ازلي او ابدي دي

هدف: د الله د صفتونو له قديموالي سره اشنايي.

دالله تعالی صفتونه ازلي او ابدي دي يعنې ابتدا او انتها نه لري ځکه که چېرې د الله تعالی صفتونه ازلي او ابدي نه شي نو معنا به يې دا وي چې الله تعالی يوه موده بې لــه کوم صفت څخه پاتې شوی دی، او وروسته نوی صفت الله تعالی ته ثابت شوی دی يا يو صفت له الله تعالی څخه زايل کيدای شي او بل ورته نوی پيدا کيدای شــي، پــه دواړو صورتونو کې الله تعالی د صفت له حدوث څخه مخکې يا يې له زوا ل څخــه وروســته (العياذبالله) ناقص تصورکېږي او د الله تعالی په ذات کې نقصان محال (ناممکن) دی.

بناءً بايد عقيده ولرو چې د الله تعالی ټول صفتونه قديم ، ازلــي او ابــدي دي او هيڅ کله الله تعالی ته نوی صفت نه دی حادث شوی او نه له الله تعالی څخه دکوم صفت د زوال امکان شته لکه چې د الله تعالی ذات قديم (ازلي او ابدي) دی صفتونه يې هم قــديم دي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د ازلي او ابدي د مفهوم په هکله يو له بل سره خبرې وکړي.
- ❖ دقديم، ازلي او ابدي په هکله دې يوله بل څخه پوښتنې وکړي اوځوابونو ته دې فکر وکړي.

ارزونې:

- د ازلي او ابدي مفهوم څه دی؟
- آيا د درس په محتوی پوه شوي ياست؟

ښاغلی ښوونکی دې درس په ډيره ساده ژبه بيان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم لوست

الله تعالی مطلق مختار دی

هدف: د الله تعالی له تام اختیار سره اشنایي.

د الله تعالی اراده، اختیار او قدرت مطلق دي یعني الله تعالی هر عمل په بشپړ قدرت، ارادې او اختیار سره عملي کوي او هیڅوک د ده د قدرت، اختیار او ارادې په وړاندې نه شي ودریدلای او نه یې مانع کیدای شي ځکه الله تعالی بې نیازه ذات دی او د ټول مخلوق حقیقي مالک دی په خپل مخلوق کې هر ډول تصرف کوي، هیڅ ډول اعتراض ورته متوجه کیدای نه شي. هغه حقیقي معبود دی او د دې لایق دی چې خپل بنده ګان د دوی په عملونو باندې مکافات او مجازات کړي.

هو! د الوهیت مفهوم هم دادی چې یوازې او یوازې دغه مقتدر او بې نیازه ذات د هر ډول عبادت، ثنا او ستاینې حق لري بل هیڅوک یې نه لري.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ د الله تعالی د تام اختیار په هکله څو مثالونه بیان کړئ!
- ❖ د الله تعالی د تامې ارادې په هکله یو له بل سره مباحثه وکړئ!

ارزونه:

- زده کوونکي دې د درس محتوی په خپلو ژبوسره ووایي.

ښاغلی ښوونکی!

د هدف د ښوونې څخه وروسته زده کوونکو ته د انفرادي مطالعې تو صیه وکړي او د موضوع په هکله دې ارزښتناکې پوښتنې طرحه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست

بنده فاعل مختار دی

هدف: د بنده له اختیار لرلو سره اشنایي.

د بنده د اختیار په هکله څه معلومات لرئ؟

بنده په خپل عمل یعني د خیر او شر په کولو کې اختیار لري او په خپل عقل سره د خیر او شر تمییز کولای شي ځکه چې الله تعالی د تمییز توان ورکړی چې د خیر لارې ولټوي یا دا چې د شر په لاره ګام اوچت کړي. مثلا: انسان کولای شي غلا وکړي او یا دا کار په خپل اختیار پریږدي د شرعي احکامو او عقل له لارې یې هم په دې پوه کړی دی چې د الهي احکامو پیروي او د ښوکارونو کول د انسان د دنیا او آخرت د نجات سبب ګرځي، اود الله تعالی نافرماني، یعني بد عملونه کول د انسان د دنیا او آخرت د بدبختۍ سبب کیږي که چیرې انسان د بدوکارونو لاره غوره کړي مجازات ورکول کیږي، که د توحید او ښو عملونو لاره غوره کړي د الله تعالی لخوا د اجر او ثواب مستحق ګڼل کیږي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د ښوونکي له شرحې څخه وروسته یو ځل دا درس په فردي ډول سره مطالعه کړي.
- ❖ د بنده داختیار په هکله دې یوله بل څخه پو ښتنې وکړي.

ارزونه:

زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې د بنده د اختیار په هکله په خپله مثالونه څرګندکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آتم لوست

د بشریت اړتیا پیغمبرانو ته

هدف: پیغمبر ته د انسان د اړتیا په هکله معلومات ترلاسه کول

څوک کولای شي چې پیغمبر ته د انسانانو د ضرورت لرلو په هکله خبرې وکړي؟

پوهیږو چې رسول هغه شخص ته وايي چې د الله تعالی له خوا د بشر لارښوونې له پاره را استول شوی وي په انبیا ؤ(علیهم السلام) د ایمان، او د هغوی د صفتونو په هکله مو په تیرو ټولګیو کې یو څه معلومات ترلاسه کړي دي اوس به دې برخه کې چې د انبیاؤ(علیهم السلام) را لیږلو ته څه ضرورت دی معلومات تر لاسه کوو:

منل شوې ده چې انسان د خپلې عقیدې د اصلاح لپاره داسې شخص ته ضرورت لري چې هغه ته د توحید، او خپل خالق د پیژندنې لارې وروښیي او دا هم ښکاره ده چې کوم وخت انسان د خپل پروردګار په هکله معلومات ندي ترلاسه کړي عقیده یې د انحراف سره مخامخ شوې ده، د بتانو او قبرونو او داسې نورو طبعي شیانو او مخلوقاتو لمانځنه او عبادت یې غوره کړی دی. او دا چې د انسان ژوند ټولنیز دی، ټولنیز ژوند خامخا د یوه قانون غوښتونکی دی چې د هغه په وړانګو کې د خیر لارې ولټول شي او د شر او فساد څخه په امان پاتې شي دا رنګه قانون پرته له دې چې د الله تعالی لخوا د پیغمبر په وسیله انسان ته ورسیږي او تعلیم شي دتصور وړ نه دی.

لنډه دا چې په الله تعالی باندې دایمان لرلو لارې د خپل نفس، کورنۍ په هکله مکلفیتونه یا په بل عبارت توحید، خدای پیژندنه، فردي او اجتماعي مکلفیتونه دا ټول انسان ته د الله تعالی لخوا دانبیاؤ (علیهم السلام) په و سیله رسید لي دي.

د زده کوونکو هڅونې:

❖ زده کوونکي دې د پیغمبرانود دندو په اړه فکر وکړي او بیا دې هر ګروپ په خپله ژبه بیان کړي.

❖ د درس د محتوی په هکله دې پوښتنې وکړي.

ارزونه:

- آیا زده کوونکي د درس حاصل ویلای شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست

د انبیاؤ (علیهم السلام) عصمت

هدف: د انبیاؤ (علیهم السلام) له ځانګړتیاوو سره اشنایي.

نبي (پیغمبر) لکه چې له نامه څخه یې معلومیږي هغه شخص دی چې د الله تعالی پیغام د هغه بنده ګانوته رسوي، الله تعالی دا مهمه دنده هغو کسانو ته سپارلې ده چې ټولو خلکو ته بې له توپیر څخه رېښتوني امانت لرونکي وو ، له وړو او لویو ګناهونو څخه پاک او معصوم وو، هیڅ کله یې درواغ نه دي ویلي ، د چا په مال یې تېری نه دی کړی د خپلې دندې د اداءکولو په مقابل کې یې اجوره نه ده اخیستې او د هیڅ ظالم په مقابل کې یې د تسلیمۍ سر نه دی ټیټ کړی.

په دې هم باید پوه شو، چې انبیاء (علیهم السلام) لکه نور انسانان د ټولو طبیعي او بشري اړتیاو لکه خوړلو، څښلو او خوب کولو څخه ګټه اخیستله ځکه دوی هم انسانان وو د پیغمبرانو علیهم السلام ستره او اساسي دنده انسانانو ته د نېکیو په لوري بلنه او له بدیو څخه منع کول و.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ زده کوونکي دې د درس متن له ځانه سره مطالعه کړي.
- ❖ زده کوونکي دې دانبیاوو (علیهم السلام) په ځانګړتیاوو اوصفتونوکې مباحثه وکړي.

ارزونه:

انبیاء(علیهم السلام) څه صفتونه لري؟

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته تو ضیح کړي چې پیغمبران انسانان دي او په دې عقیده لرو چې انسانانو ته د بشر له نوعې څخه انبیاء را استول شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم لوست

محمد صلى الله عليه وسلم

هدف: د محمد (صلي الله عليه وسلم) په رسالت باندې د ایمان له طریقې سره اشنا یې.

آیا د خاتم الانبیاء د عبارت له معنا، او مفهوم سره اشنایي لرئ؟

ایمان او عقیده لرو چې محمد ﷺ د الله تعالی بنده او د انبیاوو(علیهم السلام) **د لړۍ تر ټولو وروستی نبي دی، د محمد** (صلي الله علیه وسلم) **له بعثت** (را لیږنې) **څخه وروسته بل پیغمبر نه دی را لیږل شوی او نه رالیږل کیږي او د محمد**(صلي الله علیه وسلم) **نبوت د قیامت تر راتلو پورې دوام لري. عیسی** (علیه السلام) **به هم چې قیامت ته په نږدې زمانه کې ځمکې ته راښکته کېږي د اسلام له داعیانو څخه وي او د رسول الله** (صلي الله علیه وسلم) **دیوه امتي په څېر به دعوت کوي.**

عقیده لرو چې د اسلام روښانه دین د ټولو اسماني ادیانو څخه کامل دین دی اود دې دین د لمر په راختلو سره ټول اسماني شریعتونه منسوخ شوي دي او دا دین د انسان له پاره د دنیا او آخرت دنیک بختۍ ضامن دی او پیروي ورڅخه د قیامت تر راتلو پورې دانسان په ذمه باندې د الله تعالی لخوا ایښودل شوې ده.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ د خاتم الأنبیاء د عبارت په معنا کې فکر او خبرې وکړئ!
- ❖ د درس په موضوع کې یو له بل څخه پو ښتنې وکړئ!

ارزونه:

- خاتم الأنبیاء څه معنی لري؟

ښاغلی ښوونکی دې په دې هکله پوره معلومات وړاندې کړي.

نوټ: زمونږ عقیده ده چې عیسی (علیه السلام) قیامت ته په نږدې زمانه کې ځمکې تـه را ښـکته کیږي او د اسلام لپاره به د محمد(صلي الله علیه وسلم) د یوه امتي په څېر دعوت چلوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوولسم لوست

قرآن عظيم الشان

هدف: د قرآن عظيم الشان په باره کې کره او لنډ معلومات تر لاسه کول او په رڼا کې يې د سمې عقيدې زده کړه.

د قرآنکريم په هکله چې څه معلومات لرئ هغه وواياست ؟

عقيده لرو چې قرآن کريم د اسماني کتابونو تر ټولو وروستنی کتاب دی، چې په لنډه توګه د ټولو اسماني کتابونو احکام، د علومو مبادي او ټول هغه څه چې انساني ژوند ورته تر قيامته پورې اړتيا لري په کې موجود دي، نو هر هغه څه چې په قرآن کريم کې راغلي دي حق دي. په معتقداتو کې يې د الله تعالی د ذات، وحدانيت او د صفاتو ازلي او ابدي والی، د ملايکو او پېريانو وجود، د انبياؤ (عليهم السلام) د رسالت، د قيامت د ورځې د راتلو، د عملونو د محاسبې، جنت، دوزخ، شفاعت او داسې نورې لارښوونې قطعي او يقيني دي او مونږ په هر يوه باندې په ايمان لرلو مکلف يو او له يوه اعتقادي امر څخه انکار کول په حقيقت کې له ټولو اعتقا دي امورو څخه انکار کول دي.

قرآنکريم مونږ ته احکام راوړي، چې ځينې امور يې حلال او ځيني نوريې حرام ګڼلي دي. د حلالو حرام ګڼل او د حرامو حلال ګڼل هم له قرآنکريم څخه انکار بلل کيږي، او له احکامو څخه يې سرغړونه ګناه ده دا کتاب (قرآنکريم) له هر ډول تحريف څخه محفوظ دی او د نزول له وخت څخه تراوسه پورې زيات علماء د قرآن د مطالبو او مفاهيمو په زده کړه او څېړنه بوخت دي، اود اداء طرز، حرکات،کلمې، او جملې، يې داسې ساتل شوي دي چې هيڅ ډول تحريف او تغيير نه دی په کې راغلی.

د زده کوونکو هڅوني:

زده کوونکي دې د ښوونکي له شرحې وروسته دوه دوه تنه په خپلو منځونو کې خبرې وکړي.

زده کوونکي دې په ډلو و ويشل شي اود درس د محتوى په باره کې دې خبرې وکړي.

ارزونه:

- قرآنکريم څرنګه کتاب دی په دې هکله پوره معلومات ور کړئ!

ښاغلی ښوونکی! درس دسوال او ځواب په ډول سره توضيح کړئ او نتيجه ورڅخه واخلئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنې

۱- اسلامي احکام په څو ډوله دي؟

۲- د اعتقادي اصولو نومونه واخلئ!

۳- عملي احکام توضيح کړئ!

۴- د الله تعالی د وجود او وحدانيت دليل بيان کړئ!

۵- د الله تعالی ثبوتي او سلبي صفتونه بيان کړئ!

٦- د الله تعالی د صفتونو د ازلي او ابدي توب په باره کې پوره توضيح ورکړئ!

۷- الله تعالی مطلق مختار دی. په دی هکله معلومات وليکئ!

۸-د بنده د اختيار په هکله معلومات وليکئ!

۹- پيغمبر ته د بشريت د ضرورت په هکله مو چې څه زده وي ويې ليکئ!

۱۰- د انبياء(عليهم السلام) په هکله چې له ګناه څخه معصوم دي. خپل معلومات وليکئ!

۱۱- د خاتم الأنبياء مفهوم بيان کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم فصل فقه

لومړۍ برخه

دولسم لوست

د زکات احکام

هدف: د فقهې د تعریف زده کړه.

پوهیږو چې قرآنکریم د الله تعالی کلام او حدیث د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) قول، فعل او تقریر(د یو کار لیدل او پرې چوپ پاتې کیدل) دي. له قرآنکریم او نبوي احادیثو څخه د شرعي حکم اخیستنه د مجتهدینو دنده ده مجتهدینو ته فقهاء وایي نو د فقهې علم هغه علم دی چې له شرعي احکامو څخه بحث کوي کوم چې له قرآنکریم او نبوي احادیثو څخه استنباط شوي وي یا په بل عبارت هغه علم دی چې له فرایضو، واجباتو، سنتو، حلالو، حرامو، حقوقو او ادابو څخه بحث کوي بناءً د فقهې علم د خپل ځان،خالق، کورنۍ ، ټولنې په وړاندې زمونږ حقوق او دندې ټاکلې او د عباداتو احکام یې راته بیان کړي دي. په تیټو ټولګیو کې مو د اوداسه ، لمانځه او روژې احکام زده کړي دي. اوس غواړو د زکات او حج احکام چې هر یو د اسلام له پنځو بناګانوڅخه دي په لنډه توګه زده اوله ګټو سره یې اشنا شو.

د زده کوونکو هڅونې:

❖ زده کوونکي دې د فقهې د تعریف په هکله مباحثه وکړي.

ارزونه:

- ایا زده کوونکو د فقهې مفهوم زده کړی دی او سم یې بیانولی شي؟

ښاغلی ښوونکی!

د دې درس محتوی پوره شرح کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسم لوست

زکات

هدف: د زکات له تعریف او ګټو سره اشنایي.

زکات څه معنی لري؟

تعریف: زکات په لغت کې د پاکۍ په معنا دی.

او په شریعت کې: دټا کلي مال (نصاب) څخه ټاکلیو اشخاصو ته د نیت دلرلو سره د مال یوې ټاکلې برخې ورکولو ته زکات وايي. زکات د اسلام د پنځو بنا ووڅخه یوه بنا ده اود شرطونو دموجود یت په وخت کې پر مسلمان باندې فرض کیږي.

زکات د قرآنکریم په آیاتونو او نبوي احادیثو سره فرض شوی دی په چا چې فرض وي نو د هغه په نه اداء کولو ګنهګار او له فرضیت څخه یې منکر کافر دی.

زکات سربیره پردې چې د الله تعالی د امر پر ځای کول دي لاندې ګټې هم لري :

١. د فقیرانو اړتیاوې رفع کوي.
٢. د اسلامي ورورولۍ اړیکې پیاوړې کوي.
٣. له اړو کسانو څخه دنا امیدۍ احساس لرې کوي.
٤. د فساد، غلا او د بل په مال د تجاوز مخ نیوی کوي.
٥. په مال کې خیر او برکت پیدا کوي.
٦. د آخرت اجر او ثواب یې هم لویه ګټه ده.
٧. کومه شبهه چې د مال د لاس ته راوړلو په وخت کې په مال کې پیدا شوي وي له منځه وړي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د زکات د تعریف په باره کې خبرې اترې وکړي.
- ❖ د زکات ګټې دې یو له بل څخه وپوښتي.

ارزوني:

- د زکات ګټې یوه یوه ووایئ!
- آیا زده کوونکو د زکات لغوي او اصطلاحي تعریف زده کړی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوارلسم لوست

د زکات د فرضیت شرطونه

هدف: د زکات د فرضیت د شرطونو پیژندنه.

آیا زکات په هر مسلمان باندې فرض دی؟

زکات د لاندې شرطونو د موجودیت په وخت کې په مسلمان باندې فرض کیږي:

۱- اسلام ۲- عقل ۳- بلوغ ۴- حریت (ازادي) ۵- نصاب ۶- د مالک په کامل ملکیت کې په مال پوره یو قمري کال تیریدل ۷- مال يې له ضروري اړتیاؤ څخه زیات وي اوپوروورباندې نه وي.

۸_ په دې موده کې د مال څخه د ګټې اخیستلو امکان.

د پورتنیو شرطونو په پام کې نیولو سره زکات په کافر، لیونی واړه هلک او غلام باندې نه فرض کیږي او هم په هغه چا چې د نصاب مالک نه وي فرض نه دی او هم په هغه مال کې چې پوره یو کال د مالک په ملکیت کې نه وي ورباندې تیر شوی. یا دا چې نفع (ګټه اخیستل) ورڅخه متصوره نه وي؛ زکات نه فرض کېږي. هغه څوک چې زکات ورباندې فرض وي لازمه ده چې د زکات د اداء کولو په وخت کې د زکات د ورکولو نیت وکړي او هغه څوک چې زکات اخلي لازمه نه ده چې په دې پوه وي چې د زکات مال ورته ورکول کیږي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د زکات د فرضیت دشرطونو په هکله خبرې وکړي.
- ❖ زده کوونکي دې وروسته د ښوونکي د توضیح څخه درس په پټه خوله سره مطالعه کړي او په خلاصه توګه دې یو بل ته ووايي.

ارزونه: زده کوونکي دې د زکات د فرضیت د شرطونو نمونه واخلي.

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته په ګوته کړي چې زکات په هغه مال کې فرض دی چې د ګټې تصور ورڅخه کېږي که څه هم فعلاً ور باندې کومه ګټه مرتبه نه وي بناءً په غصب شوي اوبندساتل شوي مال کې چې کله د اصل مالک لاس ته راشي د تېرې مودې زکات پرې نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم لوست

د زکات نصاب

هدف: د زکات د نصاب مفهوم او د سپینو زرو د نصاب پیژندنه.

نصاب یعنی څه؟

د زکات نصاب هغه معینې اندازې مال ته وایي چې شریعت د زکات د فرضیت لپاره ټاکلی دی نو کله چې مالونه د نوعیت (جنس) په لحاظ متفاوت دي د زکات د فرضیت نصاب يي هم متفاوت دی.

د سپینو زرو نصاب:

د سپینوزرو د نصاب اندازه دوه سوه درهمه ده چې د وزن په لحاظ یوسل اوڅلویښت (۱۴۰) مثقاله چې د (۵۹۴) ګرامه سره مساوي دی کیږي یعنې کله چې یو شخص دوه سوه شرعي درهم چې وزن یي یو سل او څلویشت مثقاله چې د (۵۹۴) ګرامه سره مساوي دی ولري او یو کال دده په ملکیت کې وربانديې تیر شي په هغه کې پنځه درهمه یا د هغه قیمت زکات ورکول کیږي او له پورتني نصاب څخه په لږو سپینوزرو کې زکات نشته. کله چې سپین زر له دوه سوه درهمو څخه زیات شي د هروڅلویښتو درهمو څخه یو درهم زکات لازم دی. د مثال په توګه: له دوه سوه درهمو څخه پنځه درهمه له دوه سوه او څلویښت درهمو څخه شپږ درهمه زکات ورکول کیږي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې په فردي او ګروپي توګه د سپینوزرو د نصاب په باره کې خبرې وکړي.
- ❖ د درس دمحتوی په هکله دې یوله بل څخه پو ښتنې وکړي.
- ❖ درس دې په پټه خوله سره مطالعه کړي.

ارزونه:

ایا د نصاب مفهوم مو پیژندلی دی؟ ۲ د نقری (سپینو زرو)د نصاب اندازه څومره ده؟

نوټ: لس شرعي روپۍ مساوي دي له اوو مثقالو سره او دوه سوه شرعي روپۍ مساوي دي د یو سل او څلویښت مثقالو سره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست

د سرو زرو د زکات نصاب

هدف: د سرو زرو د زکات له نصاب سره اشنايي.

د سروزرو د زکات نصاب شل (۲۰) مثقاله سره زر دي چې د (۸۵) ګرامو سره مساوي دي. يعنی که سره زر له شلو مثقالو څخه چې (۸۵) ګرامه کيږي کم وي زکات په کې فرض نه دی، اوپه شل مثقاله سرو زرو کې چې يو کال د مالک په ملکيت کې ورباندې تيرشي نيم مثقال(۲،۱۲۵) ګرامه سره زر يا د هغه قيمت زکات دی کله چې سره زر له شلو مثقالو زيات شي په هرو څلورو (۴) مثقالونو کې دوه قراطه(۱) (۰،۴۲۵۰) ګرامه سره زر زکات دی که چېرې يو شخص سره زر او سپين زر دواړه ولري ولې يو يې هم په يواځې توګه نصاب ته نه رسيږي بايد دواړه قيمت شي دسرو زرو او سپينو زرو هر يو نصاب يې چې پوره کاوه له هغه نصاب څخه د زکات ورکړي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د سرو زرو د نصاب په هکله خبرې وکړي.
- ❖ د ګډ نصاب په هکله مباحثه وکړئ!

ارزونې:

- د سروزرو د نصاب اندازه ووايئ!
- ګډ نصاب يعنې څه؟

ښاغلی ښوونکی دې د ګډ نصاب په هکله پوره معلومات ورکړي.

۱ــ يو مثقال د (۴،۲۵) ګرامو څخه عبارت دی، او يو مثقال (۲۰) شل قراطه دی. او يــو قــراط (۰،۲۱۲۵) ګرامه کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه لسم لوست

د نغدو پیسو او تجارتي مالونو زکات

هدف: د تجارتي مالونو او نغدو پیسو د نصاب پیژندنه.

د تجارتي مالونو نصاب : په تجارتي مالونو کې چې قیمت یې د سرو یا سپینو زرو د نصاب سره برابر وي زکات فرض دی، همداراز که یو شخص سره زر،سپین زر او تجارتي مالونه ولري او د درې واړو قیمت د سرو یاسپینو زرو نصاب ته ورسیږي زکات په کې فرض دی که چیرې د تجارتي مالونو نصاب د کال په اول او اخر کې تکمیل وي ولې د کال په نیمایي کې د نصاب څخه لږ وي د کال اخر ته اعتبارورکول کیږي.

د نغدو پیسو نصاب : په مروجو نغدو پیسوکې چې د سرو یا سپینو زرو نصاب ته رسیدلې وي زکات فرض دی، نغدې پیسې هم د سرو او سپینوزرو سره جمع کېږي که چېرې یې د سرو او سپینو زرو نصاب پوره کاوه زکات په کې فرض دی.

د سروزرو، سپینوزرو او تجارتي مالونو په زکات ورکولو کې د مروجو پیسو ورکول جواز لري.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ زده کوونکي دې د درس متن په پټه خوله سره مطالعه کړي.

❖ د درس مطلب دې په خپله ژبه سره ووایي.

ارزونه:

د تجارتي مالونو د زکات حکم بیان کړئ؟

نوټ: د کور په وسایلو کې که څه هم د نصاب نه زیات وي زکات نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتلسم لوست

د څارويو د زکات لومړنی نصاب

هدف: د څارويو(حيواناتو) د زکات د نصاب سره اشنايي.

د څارويو (حيواناتو) له جملې څخه يواځې په څلور (۴) ډوله څارويو کې چې د کال زياته برخه په صحرا کې وڅري او ټاکلي نصاب ته ورسيږي زکات په لاندې ډول فرض دی:

۱– د اوښانو نصاب پنځه (۵) څرنده اوښان دي چې زکات يې يو پسه يا د هغه قيمت دی. له پنځو څخه په کمو او ښانو کې زکات نشته.

۲– په ديرشو(۳۰)څرنده غوايانو او مېښو کې زکات يو کلن خوسی يا د هغه قيمت دی او له هغه څخه په کمو کې زکات نشته.

۳– په څلويښتو(۴۰) څرنده پسونو کې زکات يو پسه يا د هغه قيمت دی که تر څلويښتو لږ وي زکات نه لري.

آسونه خاص نصاب نه لري بلکې هغه آسونه چې په صحرا کې څري نو څښتن يې اختيار لري چې د هر آس څخه يو دينار ورکړي يا دا چې ټول آسونه قيمت کړي او له هرو دووسو(۲۰۰) درهمو څخه پنځه(۵) درهمه زکات ورکړي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ د حيواناتو د نصاب په برخه کې يوله بل سره خبر ې وکړئ!
- ❖ د استاد له تشريح څخه وروسته درس يو ځل له ځان سره مطالعه کړئ!

ارزوني:

۱– د څارويو د زکات په باره کې څه معلومات لرئ؟

۲– د پسونو نصاب څومره دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولسم لوست

د غلو، دانو او مېوو زكات

عشر او نصف عشر

هدف: د ځمكې د حاصلاتو د زكات سره اشنايي.

د ځمكې حاصل دانې او ميوې ټاكلى نصاب نه لري همداراز د كال تيرېدل په كې شرط نه دي او په لاندې ډول سره يې زكات وركول كيږي:

۱–كه چيرې ځمكه د باران يا جاري اوبو لكه د ويالو او يا رودونو اوبو خړوبوله نو د ځمكې د حاصل زكات يې عشر (لسمه) برخه ده.

۲– كه چيرې ځمكه په ماشين، ارهټ او نورو داسې وسيلو چې د انسان يا څاروي تكليف غواړي اوبه كيږي؛ يا مصرف ته ضرورت لري په هغه كې نصف عشر (يو په شلو) كې زكات لازميږي.

په دې هم بايد پوه شئ چې د ځمكې د حاصلاتو په زكات كې د مالک عقل، او بلوغ شرط نه دى بلكې د صغير او ليوني څخه هم اخيستل كيږي كه چيرې د ځمكې څښتن مسلمان نه وي اسلامي دولت دنده لري چې د ځمكې په كافر څښتن باندې خراج كيږدي. خراج هغه ټاكلى حق دى چې اسلامي دولت يې د هغې ځمكې د حاصل څخه اخلي چې مالک يې مسلمان نه وي او اسلامي دولت داهم حق لري چې په هغو ځمكو چې څښتن يې نه كړي خراج وټاكي.

د زده كوونكو هڅونې:

- ❖ د درس په محتوى باندې د ګروپ په شكل بحث وكړئ!
- ❖ د درس د محتوى په هكله يو له بل څخه پو ښتنې وكړئ!

ښاغلى ښوونكى! زده كوونكي بايد پوه شي چې عشر او زكات عبادت دى او كافر د عبادت اهل نه دى بناءً د هغو كافرانو د ځمكو په حاصلاتو كې چې په اسلامي هيواد كې اوسيږي خراج يعني ماليه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلم لوست

د زکات د مصرف ځایونه

هدف: د زکات د ورکولو د ځایونو پېژندنه.

د زکات مال په کومو ځایونوکې مصرفیږي؟

د زکات مال په لاندې ځایونو کې مصرفیږي:

۱. فقیران:یعني هغه کسان چې د هغوی ټول مال د هغوی له اصلي ضرورته پرته یوه نصاب ته هم نه رسیږي.

۲. مساکین: هغه خلک دي چې هیڅ شی نه لري ..

۳. عاملین:هغه اشخاص چې اسلامي دولت د زکات را ټولولو لپاره ټاکلي وي، او نورمعاش ونه لري.

۴. مؤلفة القلوب: هغه خلک دي چې له اسلام سره د دوي د مینې پیداکیدل مطلوب وي.

۵. مریان:(غلامان) هغه کسان دي چې دخپلې ازادۍ د لاس ته راوړلو لپاره مال ته ضرورت لري.

۶. پوروړي (قرضداران): هغه کسان دي چې لاس ته راوړنه یې د قرض څخه لږه وي او د قرض (پور) لپاره کوم مالي مدرک نه لري.

۷. ابن سبیل:هغه مسافر چې مال ونه لري اویا یې خپل مال ته لاس نه رسیږي .

۸. في سبیل الله: هغه خلک دي چې د الله په لاره کې دي لکه مجاهدین او یا د دیني علومو زده کوونکي چې مرستې ته اړتیا لري.

د زده کوونکو هڅونې:

- زده کوونکي دې لوست د ښوونکي له توضیح څخه وروسته په پټه خوله مطالعه کړي.
- زده کوونکي دې د لوست د محتوی په هکله خبرې وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د زکات د مصرف ځایونه پېژندلي دي؟

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته وښايي چې اسلامي شریعت دولت ته حق ورکړی دی چې د خلکو څخه زکات را ټول کړي او په خپلو شرعي مواردو کې یې په مصرف ورسوي. د دولت له خوا چې د زکات د ټولولو له پاره کوم کسان ګمارل کېږي عاملین ورته وایي. همدارنګه زده کوونکو ته دا واضح کړئ چې د زکات په مال کې د اخیستونکي قبض (اخیستنه) لازمه ده نو د زکات له ماله د مړي لپاره کفن نه شي کولی؛ مسجد پرې نه شي جوړولی؛ او څاه پرې نه شي کیندلی.

همدا راز خپل پلار، زوی، نیکه، لمسي، خپل میړه، یا میرمنې ته د زکات ورکول روانه دي، او د غني شخص نابالغه اولاد او بني هاشمو ته هم د زکات ورکول جواز نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنې

۱- زکات په لغت او اصطلاح کي تعریف کړئ!

۲- د زکات ګټې بیان کړئ!

۳- د زکات نصاب تعریف کړئ!

۴- د سرو او سپینوزرو د زکات د نصاب په هکله معلومات را کړئ!

۵- کله چې سره او سپین زر دواړه یو ځای یوه نصاب ته ورسیږي حکم یي څه دی؟

۶- د نغدو پیسو او تجارتي مالونو زکات څرنګه ادا کیږي معلومات راکړئ!

۷- د څارویو د زکات په هکله لنډ معلومات ولیکئ!

۸- د آسونو د زکات په هکله لنډ معلومات ولیکئ!

۹- د ځمکې د حاصل زکات د نورو مالونو سره څه توپیر لري بیان یی کړئ!

۱۰- د زکات د ورکولو مستحقې ډلې کومې دي نومونه یې واخلئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوویشتم لوست

حج

هدف: د حج تعریف او حکم پېژندنه.

د حج تعریف:

حج په لغت کې د قصد کولو په معنا دی. او په اصطلاح کې دالله تعالی کور (بیت الله الحرام) ته د ځانګړیو مناسکو د اداءکولولپاره په ټاکلی وخت کې قصد کولو ته حج وایي.

د حج حکم: حج داسلام دسپېڅلي دین پنځمه بنا ده. چې په ټول عمر کې یو ځل د هغه مسلمان په ذمه چې د کور د نفقې پرته بیت الله ته د تګ او را تګ توان ولري فرض کېږي.

دحج د فرضیت دلیلونه:

حج د قرآن عظیم الشان په آیتونو، نبوي احادیثو، د امت د علماوو په اجماع سره فرض شوی. په هغه چا چې حج فرض شي او قصداً یې ترک کړي د لویې ګناه مرتکب ګڼل کیږي. همدارنګه پرته له عذر څخه یې ورروسته والی هم ګناه بلل شوې ده .

دا عبادت زیات ثواب لري لکه چې په یوه مبارک حدیث کې را غلي دي (څوک چې یواځې د الله تعالی د رضا لپاره حج وکړي، په هغه کې د جګړې او فسق مرتکب نه شي نو له حج څخه په راستنیدو به له ګناه څخه داسې پاک شي لکه په کومه ورځ چې دی له مور څخه زیږیدلی وي).

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ دحج د تعریف او حکم په هکله دې یو له بل سره مباحثه وکړي.
- ❖ د حج دثواب په هکله دې په فردي او ګروپي توګه خبرې وکړي.

ښاغلی ښوونکی دې دحج د مزایاوو په هکله زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست

د حج شرطونه

هدف: د حج د شرطونو پيژندنه.
ايا د حج له شرطونو سره اشنايي لرئ؟

حج دوه ډوله شرطونه لري: د فرضيت شرطونه او د اداء شرطونه.

الف: د فرضيت شرطونه: هغه شرطونه دي چې د هغو له تحقق څخه پرته حج د مؤمن په ذمه نه فرض کيږي لکه : اسلام ، عقل، بلوغ ، حريت(ازادي)، مالي استطاعت(توان) ، د لارې امن ، له ښځې سره د صالح محرم موجود والی اوجوړوالی .

د پورتنيوشرطونو په پام کې نيولو سره حج په کافر، ليوني، ماشوم، غلام، فقير او مسکين نه فرض کيږي.

ب: د اداء شرطونه:

د حج د اداء لپاره دوه شرطونه لازم دي.

١- وخت يعنی د حج د اداکولو وخت.

٢- احرام تړل.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ زده کوونکي دې د حج دشرطونوپه هکله مذاکره وکړي.

❖ دحج د اداء د شرطونو په هکله دې په فردي او ګروپي توګه مباحثه وکړي.

ارزونه:

- زده کوونکي دې د حج د فرضيت دشرطونو نومونه واخلي او ودې وايي چې د فرضيت او د اداء شرطونه څه توپير لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

درویشتم لوست

د حج فرضونه او واجبات

هدف: د حج د فرضو او واجباتو پیژندنه.

آیا کولی شئ د حج د فرضونو نومونه واخلئ؟

په حج کې درې عملونه فرض دي:

۱– احرام تړل په تلبیه ویلو سره.

۲– په عرفات باندې دریدل (په ځانګړي وخت کې)

۳– د زیارت طواف (افاضي طواف)

په دی باید پوه شئ چې احرام د حج له فرضي شرطونو څخه دی او په عرفـات بانـدې وقوف(دریدل) د حج رکن دی او وخت یې د ذوالحجې د نهمې ورځې د لمر لـه زوا ل څخه د اختر د ورځې تر صبح صادق (ربښتیني سبا) پورې دی. او د زیارت طواف هم د حج رکن دی او وخت یې د اختر د ورځې له ربښتیني سبا څخه د اختر د دریمې ورځـې تر پایه پورې دی.

د حج واجبات:

په حج کې واجب عملونه هغه دي چې په ترک کولو (نه کولو) سره یې د م (د څـاروي حلا لول) په حاجي لا زمیږي او په لاندې ډول دي:

۱. له میقات (معین ځای) څخه د احرام تړل.

۲. د لمر تر لویدلو پورې په عرفات دریدل.

۳. په مزدلفه کې وقوف.

۴. د صفا او مروا په منځ کې سعې (منډه)کول.

۵. د جمرو ویشتل.

۶. سر خریل یا ویښتان کمول.

۷. د وداع طواف کول. ۸_ قرباني (د شکر دم) ۹_ د عرفې شپه په منـیٰ کـې تېرول.

د زده کوونکو هڅونې:

❖ زده کوونکي دې د حج د فرضونو په هکله مباحثه وکړي.

❖ د حج د ارکانو دې یو له بل څخه پو ښتنه وکړي.

ارزونه: آیا د حج فرضونه مو پیژندلي دي؟

ښاغلی ښوونکی دې د میقاتونو په باره کې زده کوونکو ته مفصل معلومات ورکړي او ورتـه ودې وایي چې میقاتونه هغه معین ځایونه دي چې د بیت الله په شاوخوا کې د احرام تړلو لـه پـاره پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) ښودلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلير ويشتم لوست

احرام

هدف: د احرام له تعريف او ترتيب سره اشـــــنايـــــــــي.

احرام څه شی دی؟

احرام د څه له پاره دی؟

د حج يا عمرې نيت کولو ته احرام وايي

د احرام ترتيب:

احرام کوونکی بايد نوکان غوڅ اوله بدن څخه ځيني ويښتان لرې کړي .

۱- غسل دې وکړي، که غسل ونه کړي اودس دې وکړي .

۲- دوه سپيني جامې (لنګ او څادر) د واغوندي نوې وي اوکه پريمينځل شوې خوچې ګنډل شوې نه وي .

۳- خوشبو يي دې استعمال کړي.

د دوه رکعته لمونځ د اداء کولو څخه وروسته که چيرې يوازې د حج اراده يې کړې وي داسې نيت دې وکړي: خدايه! (ما د حج د اداء کولو اراده کړې ده ته يې ما ته اسانه وګرځوې او له ما څخه يې قبول کړې)او ودې وايي: "لبيک بحج اللهم لبيک"

اوکه چيرې د حج او عمرې دواړو اراده يې کړې وې داسې نيت به کوي: يا الله! زه د حج او عمرې اراده لرم ما ته يې اسان کړې او دواړه له ما څخه قبول کړې. او ودې وايي: ((لبيک بحج وعمرة اللهم لبيک)).

او که چيرې يې يواځې د عمرې د ادا کولو اراده کړې وي داسې نيت دې وکړي:" خدايه! زه د عمرې د ادا کولو اراده لرم نو ماته يې اسانه کړې او له ماڅخه يې قبوله کړې، او ودې وايي:(لبيک بعمرة اللهم لبيک)

د زده کوونکو هڅونې:

زده کوونکي دې د ښوونکي له توضيح وروسته د درس متن په پټه خوله مطالعه کړي.

د درس په محتوی کې دې يودبل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

- ايا زده کوونکو احرام زده کړی دی؟

ښاغلی ښوونکی ! درس د سوال او ځواب په توګه تکرار کړئ او نتيجه ورڅخه واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه ویشتم لوست

تلبیه

هدف: د تلبیې په هکله معلومات او د هغې زده کول

له احرام او دوه رکعته لمونځ کولو څخه وروسته دې تلبیه ووایي د تلبیې په ویلو سره احرام تکمیلیږي نو باید داحرام له ممنوعاتو څخه پرهیز وکړي.

تلبیه داده:

لَبَّیکَ اللَّهُمَّ لَبَّیکَ لَبَّیکَ لَا شَرِیکَ لَکَ لَبَّیکَ إِنَّ الحَمدَ وَالنِّعمَةَ لَکَ وَالمُلکَ لَا شَرِیکَ لَکَ.

ای الله! په عبادت ولاړیم تاته په عبادت ولاړیم تاته، نشته شریک تا لره په عبادت ولاړ یم تا ته ثنا او صفت تا لـــره ده او نعمتونه ستا لخوا دي او پاچاهي له تاسره ده نشته هیڅ شریک تا لره. وروسته د تلبیی د ویلو دې په محمد صلی الله علیه وسلم باندې درود ووایي او وروسته له دې څخه دې په هره ناسته او ولاړه کې تلبیه وایي.

د زده کوونکو هځوني:

- ❖ زده کوونکي دې د تلبیې کلمې بیلې بیلې ووایي.
- ❖ زده کوونکي دې د تلبیې د مفهوم په هکله یو له بل څخه پو ښتنې وکړي.

ارزونه:

- ایا کولی شئ د تلبیې محتوی په خلاصه ډول ووایئ؟

ښاغلی ښوونکی! په فعالیت کې د زده کوونکو سره مرسته وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ ویشتم لوست

هغه عملونه چې په احرام کې جواز نلري

هدف: د هغو عملونو پېژندنه چې وروسته له احرام څخه يې کول روانه دي.

۱. د هغه عمل سرته رسول چې د شرعې له مخې ګناه وي.
۲. جنګ کول، او داسې کلمې په خوله راوړل چې د مخاطب د خپګان سبب کيږي.
۳. ښکار کول او ښکاري ته دښکار لار ښوونه کول.
۴. نارينه ته د ګنډل شويو جامو اغو ستل.
۵. د خوشبويي استعمالول.
۶. نارينه ته د سر پټول.
۷. د بوټو په پښو کول چې ښنګري پټ کړي .
۸. د وينښتانو غوڅول ياله بيخه ايستل.
۹. د نوکانو پرې کول.
۱۰. په خوشبويي سره د سر، ږيرې اوځان پرېمنځل.(غسل کول او د ځان مينځل د صابون له استعماله پرته روا دي).
۱۱. د رنګه جامواغوستل.
۱۲. جنسی مقاربت او هغه څه چې د مقاربت حکم لري.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ زده کوونکي دې په پورتنيو شيانو کې مباحثه وکړي.
❖ د احرام حالت دې په ژبه بيان او بيا دې تمثيل کړي.

ارزونه:

- ايا کولی شئ په احرام کې د ناروا اعمالو نومونه واخلئ؟

ښاغلی ښوونکی! د احرام حالت زده کوونکو ته عملاً وښيئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه ویشتم لوست

د حج ډولونه

هدف: د حج د ډولونوسره آشنايي.

حج په څو ډوله دی؟

حج په درې ډوله دی:

الف : افراد حج. ب: تمتع حج. ج: قِران حج.

څوک چې حج کوي اختيار لري چه له دې درې ډوله حج څخه د يوه ډول حج نيت وکړي.

الف_ افرادحج: افراد د يوائې توب په معنا دی. افراد حج هغه دی چې حاجي يوائې د حج د اداءکولو احرام (نيت) وکړي

ب_ تمتع حج: تمتع د ګټی اخيستنې په معنادی. اوتمتع حج هغه دی چې حاجي په بيل بيل احرام سره عمره او حج دواړه اداءکړي .

ج: قِران حج: قِران د يو ځای کولو (پيوستون) په معنا دی او قِران هغه حج دی چې حاجي د حج اوعمرې دواړو نيت په يوه احرام کې وکړي په دې صورت کې حاجي د عمرې له اداء کولو څخه وروسته ځان نه شي حلالولی پس څرنګه چې په دې حج کې تکليف زيات دی اجر يې هم خورا درووند دی.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ زده کوونکي دې د درس متن په پټه خوله مطالعه کړي.
- ❖ د درس په محتوی کې دې يو له بل څخه پو ښتنې وکړي.

ارزونه:

- حج په څو ډ وله دی او د تمتع او قِران حج څه توپيرلري ؟ بيان يی کړئ!

ښاغلی ښوونکی! دحج دوه ډولونه بيل بيل په ساده ژبه بيان کړئ!

اته ویشتم لوست

عمره

هدف: د عمرې له احـــکامـــو ســــــره اشـــــنایي.

عمره څه ډول عبادت دی د اداء طریقه یې څه ډول ده اوپه کوم ځای کې اداء کېږي؟

عمره هغه عبادت دی چې په بیت الله الحرام کې اداء کیږي او څلور مناسک لري.

۱- احرام: احرام په عمره کې شر ط دی.

۲- طواف: طواف دعمرې رکن دی.

۳- د صفا اومروا تر منځ سعې کول واجب دي.

۴- وروسته له سعې څخه د سر خریل، یا لنډول هم واجب دي.

عمره په ټول عمر کې یوځل سنت ده، حتی د ځینو علماوو په نزد واجب ده. په دی باید پوه شئ چې د عمرې احرام د حج د احرام په څیردی نو که له چا څخه د عمرې په احرام کې داسې عمل صادر شي چې د حج په احرام کې د ښاروي حلالول لازموي په عمره کې هم د دم (حلالې) د لازمیدو موجب کیږي.

د حج او عمرې توپیر دا دی چې حج په ټاکلي وخت کې ادا کیږي ولې عمره ټول کال اداء کیدای شي یواځې د عرفې او له عرفې څخه وروسته په نورو څلورو ورځو کې د عمرې ادا کول مکروه دي.

د زده کوونکو هڅونې:

❖ عمره څه رنګه عبادت دی په دې هکله دې خبرې وکړي.

❖ د عمرې د مناسکو په هکله په ګروپې ډول سره مباحثه وکړئ!

ارزونه:

- د عمرې ترتیب په خپله ژبه ووایئ!

ښاغلی ښوونکیه! دا درس په یو داسې مقدمې باندې چې د درس د مدخل حیثیت ولري پیل کړئ!

نوټ: عمره په لغت کې د ملاقات په معناده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه ویشتم لوست

د ښځو لپاره دحج ځانګړي احکام

هدف: د حج د هغــــو احـــکامــو پیژندنه چې په ښځینوو پـــورې خاص دي.

د حج زیات احکام نارینه او ښځینه په یوه ډول سره اداءکوي ولې په ځینې ځایونوکې ښځینه احکام نسبت نارینه وو ته څه توپیر لري چې په هغو کې د ښځې د طبعیت رعایت شوی دی او هغه دا دي:

۱- ښځې ته دګنډل شویو جامو اغو ستل روا دي.

۲- ښځې ته لازمه ده چې په احرام کې خپل سرپټ کړي.

۳- په لوړ اواز سره باید تلبیه ونه وایي.

۴- ښځې سرنه خریي بلکې یوازې د ویښتانو سرونه اخلي.

۵- په طواف کې د اوړو له خوځولو څخه ډډه کوي یوازې په صفا او مروا کې د سعې کولو په وخت کې شنو نښو ته لنډ په خپل تګ کې څه چټکتیا راولي.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ د درس حاصل دې په خپلو ژبو سره ووایي.

❖ د درس دمحتوی په هکله دې خبرې وکړي.

ارزونه:

ایا زده کوونکي د درس په محتوی باندی پوه شوي دي؟

ښاغلی ښوونکی! د حج د احکامو د تدریس په وخت کې ستاسې پوره معلومات او مطالعه حتمي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیرشم لوست

د نبوي مسجد زيارت

هدف: د نبوي مسجد ارزښت پيژندنه او د پيغمبر صلى الله عليه وسلم د قبر د زيارت كولو آداب زده كول.

مدينه منوره د رسول الله صلى الله عليه وسلم د هجرت كور دی، د مدينې منورې اوسيدونكي انصار او هلته ورغلي مسلمانان مهاجر بلل كيږي.

كله چې رسول الله صلى الله عليه وسلم مدينې منورې ته مهاجر شو، له هر څه نه وړاندې يې مسجد آباد كړ چې په (مسجد النبوي) باندې ياديږي.

رسول الله صلى الله عليه وسلم د مسجد النبوي، مدينې منورې او انـــصارو ډېـــر فضايل بيان كړي دي. په يو حديث كې هغه مبارک ويلي دي : زما په مسجد كـــې يـــو لمونځ له مسجد حرام پرته نورو مسجدونو كې لمانځه باندې زر برابره غوره دی .

د رسول الله صلى الله عليه وسلم قبر هم د مسجد النبوي په منځ كې راغلی دی .
رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي: زما د منبر او كور تر منځ ځای د جنت له باغچو څخه يوه باغچه ده .

د پيغمبر صلى الله عليه وسلم د قبر تر څنګ د مسلمانانو د لومړي او دوهم خليفه ابوبكر صديق او عمرفاروق رضي الله عنهما قبرونه دي. د همدې له پاره مسلمانان مكـــې معظمې ته له رسيدو مخكې او يا كله چې په مكه معظمه كې د حج مراسم پای ته ورسوي د نبوي مسجد د زيارت له پاره مدينې منورې ته ځي. په نبوي مسجد كـــې لـــه لمانځـــه وروسته د رسول الله صلى الله عليه وسلم ، ابوبكر صديق او عمر فاروق رضي الله عنهمـــا قبرونو ته هم ځي او مسنون زيارت كوي.

پر دې برسيره په مدينه منوره كې د قباء مسجد، ذوالقبلتين مسجد، د احد غر، د خندق د غزا ځای او داسې نور تاريخي ځايونه هم شته ، چې په ليدو يې ايمانونه تازه كيږي.

د هر مسلمان په زړه كې مدينه منوره د مكې معظمې په څير ځای لري او تل يـــې ليدلوتـــه ليوا ل وي.

د زده كوونكو هڅوني:
زده كوونكي دې په مدينه منوره كې د اسلام د تاريخي ځايونو په اړه يو له بل څخه پوښتنې وكړي

ارزونه: د مسجد النبوي فضيلتونه ووایاست!

يادونه: كله چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفات شو نو د خپل كور د عايشې بي بي په كوټـــه كـــې خاورو ته وسپارل شو، بيا وروسته مسجد پراخه كړی شو او د پيغمبر صلى الله عليه وسلم كور هم پكـــې راغی، نو اوسنی قبر د هغه مبارک پخوانی كور او د عايشې بي بي كوټه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنې

۱- حج تعریف کړئ!

۲- له حج څخه د انکار کونکي حکم بیان کړئ!

۳- د حج شرطونه تو ضیح کړئ!

۴- دحج واجبات بیان کړئ!

۵- دحج فرضونه بیان کړئ!

۶- احرام تعریف کړئ!

۷- داحرام څرنګوالی بیان کړئ!

۸- هغه عملونه چې په احرام کې جواز نه لري بیان کړئ!

۹- دحج ډولونه ووایئ!

۱۰- آیا په حج کې د ښځینه حاجیې لپاره خاص احکام شته بیان یې کړئ!

۱۱- د محمد (ص) د قبر زیارت کولو په هکله مو خپل معلومات ولیکئ!

۱۲- عمره تعریف کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم فصل

یودیرشم لوست

اخلاق

هدف: زده کوونکي د اخلاقو په معنا پوهول او په دی هکله یو عام نظر ورکول.

اخلاق یعني څه؟ ښه خویونه کوم دي او بد خویونه څه ته وایي؟

په تیرو ټولګیو کې موځینې موضوعګانې د اخلاقو په هکله ولو ستلې دهغوی څخه مو د اسلامي سلوک(کړووړو) په باره کې څه معلومات لکه:(د سلام ادبونه ،د مور او پلار، ښوونکی، مشرانو، خپلوانو او ګاونډیانو حقونه، دروغتیا ارزښت، د بدو عادتونو څخه ځان ساتنه اوداسی نور تر لاسه کړل اوس غواړو لومړی د اخلاقو په هکله له یوه عام نظر سره اشنا شو تر څود نویو درسونو لپاره مو اساس او بنیاد وګرځي او بیا ځینې اخلاقي موضوعګاني تر بحث لاندې و نیسو:

اخلاق یعنی څه؟

اخلاق: (په انساني نفس کې هغه فطري (طبیعي) قوه ده چې په ډیر ه اسانۍ سره ښه یا بد عملونه ورڅخه صادریږی) که ښه عملونه ورڅخه صادر شي د ښواخلاقو اوکه بد عملونه ورڅخه صادر شي د بد خوی په نامه یادیږي د محمد صلی الله علیه وسلم په یوه حدیث کې ګناهونو ته ناوړه اخلاق (بدخویونه) ویل شوي دي او ورڅخه معلومیږي چې د انسان په فطرت (طبعیت) کې دا توان شته چې ښه عملونه یا بد عملونه وکړي. اسلامي شریعت داڅرګنده کړې ده چې د اسلامي فرایضو اداکول ، اوله ګنا هونو څخه ځان ساتل انسان په ښو خویونو عادت کوي.

همداراز له الله تعالی څخه ویره لرل د ښوخویونو اساس ګڼل شوی دی نو دیوه مسلمان غوره او ښه اخلاق دا دي چې د الله تعالی څخه ویره ولري، د هغه د احکامو پیروي وکړي او له ګنا هونو څخه ځان و ساتي. څکه کوم مسلمان چې د الله تعالی د فرایضو په اداکولو، له ګناهونو څخه په ځان ساتنه بریالی شي نوښه خویونه لکه، حلم، تواضع، صله رحمي، د مسؤلیت احساس، محبت، شجاعت، سخاوت او نور په کې وده کوي او شخصیت یي له بدوخویونو لکه:کینه، دښمني، بخل، غیبت، خیانت، حرص او داسې نورو څخه خوندي پاتې کیږي.

د زده کوونکو هڅونې:

زده کوونکي دې د درس د محتوی په هکله یو له بل څخه پو ښتنی وکړي.

زده کوونکي دې دښو خویونو داساس په هکله خبرې وکړي.

ارزونه: د اسلام په سپیڅلي دین کې ښه خویونه کوم دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه دیرشم لوست

دزړه اصلاح

هدف: د زړه د پاکوالي د ګټو سره اشــــــــنایي.

پوهيږو چې مونږ دنده لرو چې په الله تعالی ایمان ولرو او دایمان هدف مو دادی چې باید زمونږ زړونه یواځې په یوه الله تعالی پورې تړلي وي او اراده او عمل مو دالله تعالی له امرونو سره موافق وي همداراز په ټولو عبادتونوکې زمونږ د زړه د پاکووالي اثر پروت دی. د مثال په توګه لمونځ د الله تعالی څخه د ویرې خوی په مونږ کې زیاتوي، نو مونږ له بدو او بې حیا کارونو څخه منع کوي، زکات زمونږ زړونه له حرص، بخل او بې رحمۍ څخه پاک ساتي؛ روژه په موږ کې د حلم او حوصلې خوی پیاوړي کوي؛ او د فقیرانو له حال څخه مو خبروي. لنډه دا چې اسلامي عقیده او عبادتونه هر یو زمونږ د زړونو په پاک ساتلو کې اثر لري او دا زمونږ اسلامي او انساني دنده (وظیفه) ده چې الله تعالی په یووالي سره وپیژنو؛ او امرونه یې پر ځای کړو ترڅو زمونږ باطني شخصیت پاک او پیاوړی شي او د رواني (روحي) ناروغتیاوو څخه خوندي شو همدا راز له اخلاقي ناروغتیاوو لکه کبر، بخل، حرص، حسد، خیانت او داسې نورو څخه مو زړونه پاک او خوندي وي، په یوه مبارک حدیث کې راغلي دي (په بدن کې د غوښې یوه ټوټه ده که هغه اصلاح شي نو ټول بدن به اصلاح وي او که فاسده شي نوټول بدن ورڅخه فاسديږي او دا ټوټه زړه دی) نوباید زړونه اوذهنونه موله بدو فکرونو اوخویونو څخه پاک وي ترڅو مو عملونه اصلاح شي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې درس په پټه خوله مطالعه کړي.
- ❖ د درس د محتوی په هکله دی یو له بل څخه پو ښتنې وکړي.

ارزونه:

- په الله تعالی باندې ایمان، او عبادتونه د کومې موخې لپاره په مونږ فرض دي او څه ګټې لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې دېرشم لوست

د ټولنې د افرادوحقوق

هدف: د ټـــــولنـــــی د افرادود حقونو پيژندنه.

د ټولنې دغړيو حقوق څوک بيانولی شئ؟

د ټولنې د غړيو حقوق په دوه بيلا بيلو ډولونو ويشو او تر څيړنې لاندې يې نيسو:

الف: د مسلمانانو حقوق.

ب: د ټولنې د نورو غړيو حقوق.

هر مسلمان په بل مسلمان باندې ځينې ځانګړې حقوق لري. دا حقوق د خپلوۍ (قرابت) په اصل نه دي ولاړ بلکې د دې حقونو د اثبات لپاره يوازې د دين يووالی کفايت کوي، ځکه چې په مسلمان خپل دين ګران دی نو د خپل دين خاوندان هم بايد ورباندې ګران وي او د هغوی خوشحالي او سوکالي خپله سوکالي وګڼـــي، د هغوی غم او خپګان خپل غم او خپګان وبولي. مسلمان چې کوم شی د خپل ځان لپاره ښه ګڼی د خپل مسلمان ورور لپاره د هم وغواړي. او څه چې ځان ته نه خوښوي، د بل مسلمان لپاره يې هم نه خوښوي.

دا خصلت د مسلمان لپاره د ايمان لويه نښانه ګڼل شوې ده په يوه مبارک حديث کې راغلي دي چې يو مسلمان په بل مسلمان باندې حقونه لري چې ځينې يې دا دي.

١– يو له بل سره نيکي کول.

٢– د ګنهګار لپاره د الله تعالی هدايت او مغفرت غو ښتل.

٣– هغه څوک چې له تا سره يې بد کړي وي ور سره ښه کول.

۴– د يو مسلمان د بل مسلمان سره مينه لرل.

۵– د محتاج سره مرسته کول.

٦– د مشر مسلمان درناوی کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷– په کشر مسلمان باندې شفقت کول.

۸– له خپل بل مسلمان ورور سره خیانت نه کول.

۹– بل مسلمان ورور په بده نه یادول.

۱۰– دبل مسلمان غیبت نه کول.

۱۱– په بل مسلمان باندې بد ګماني نه کول.

۱۲– په غم او ښادۍ کې دبل مسلمان سره ځان شریک ګڼل.

۱۳– مسلمانان جنګ ته نه هڅول بلکې تر منځ یې سوله غوښتل.

ب: د ټولنې د نورو افرادو حقوق:

مسلمان دیني او عقیدوي دنده لري چې د ټولنې د ټولو غړیو سره که څه هم اسلامي عقیده ونه لري لاندې امرونه مراعات کړي.

۱- د دوی سره په معامله کې خیانت نه کول.

۲- په عدلي قضیایاوو کې ورسره عدالت کول.

۳- په مال او ناموس یې تیری نه کول.

۴- د دوی په عقیدوي امورو باندې چې د اسلامي شریعت سپکاوی په کې نه وي تیری نه کول.

۵- د دوی سره به داسې کړنه کیږي چې د اسلامي شریعت سره مخالفت په کې نه وي.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ زده کوونکي دې پورتنی متن د ښوونکي د شرحې څخه وروسته په پټه خوله مطالعه کړي.

❖ زده کوونکي دې په ګروپي ډول د درس د محتوی په هکله یو له بل سره بحث وکړي.

ښاغلی ښوونکی !

زده کوونکو ته دنده ورکړئ چې په ټو لګي کې دې د پورتنیو حقونو په هکله د خپلې پو هې سره سم خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور دېرشم لوست

يو له بل سره مرسته کول

هدف: د مرستې سره مينه پيدا کول.

مرسته څه ته وايي؟ مرسته کول څه کټې لري؟ مونږ يو د بل سره ولې مرسته کوو؟

پوهيږو چې د مسلمانانو ټولنه لکه يو جسد داسی ګڼل شوې ده. او افرادېې د جسد د غړيو حيثيت لري کله چې يوغړی درد من شي ټول ځان ورسره نا ارامه کيږي.

نو مسلمانان په ټولنه کې په غم او ښادۍ کې سره شريک دي او دنده لري چې خپل ځان د ټولنې د افرادو په غم او خو شحالۍ کې شريک وګڼي. د ټولنې د محتاج فرد سره مرسته وکړي، که چيرې د مرستې کولو توان نه لري نو د هغه په درد کې دې ځان شريک وبولي او په ډيرو خوږو خبرو دې ورته تسلي ورکړي او په دې د پوه کړي چې د مسلمانانو درد شريک دی. هغه مسلمان چې نورو ته يې د مرستې لاس اوږد کړی وي الله تعالی دده مرستندوی دی دا مطلب په لاندې مبارک، حديث کې بيان شوی دی (تر څو چې يو مسلمان د بل مسلمان ورور په مرسته کې وي الله تعالی د هغه مرستندوی دی).

قرآن عظيم لارښوونه کړې ده چې (هره نيکي لس چنده ثواب او اجرلري) نو د مرستې کولو ثواب لږ تر لږه لس چنده دی. دا د يوه مسلمان نيک بختي بلل کيږي چې د نورو مرستې ته يې لاس او ږد نه وي او له نورو سره په مرسته کولو لګياوي.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ زده کوونکي دې د درس متن پوره مطالعه کړي بيا دې د هغه مطلب ووايي.

❖ زده کوونکي دې د مسلمانانو ورونو د مرستې په هکله يو، يو مثال ووايي.

ښاغلی ښوونکی! د درس محتوی په ډيره ساده ژبه سره شرحه کړئ! او دزده کوونکو څخه وغواړئ! چې په دې هکله خپل نظرونه څرګندکړي او تا سې په اصلاح کې ورسره مرسته وکړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه دیرشم لوست

مساوات په اسلام کې

هدف : په اسلام کې د مساوات د اهمیت پیژندنه.

مساوات یعنی څه ؟ د مساوات ارزښت څه دی؟

مساوات د برابرۍ په معنادی.

په اسلام کې ټول انسانان د هر قوم، نژاد رنګ او هر ځای چې وي په اسلامي او انساني حقونو کې سره برابر دي.

وايي: د مخزوم د قبيلې يوې ښځې غلا کړې وه. د شريعت په حکم د هغې لاس پرې کول وو، خو ځينو اصحابو داسې فکر کاوه چې که د دې ښځې لاس د غلا په وجه پرې شي دا قبيله به دا کار د ځان لپاره ډير شرم او رسوايي وګڼي او زياته به خفه شي له بلې خوا محمد صلی الله عليه وسلم د دې قبيلې سره خپلوي لري نوښه به دا وي چې د محمد صلی الله عليه وسلم په وړاندې يې شفاعت وشي ښايي په هغې باندې حد جاري نه کړې.

نو اسامه (رضي الله عنه) يې محمد صلی الله عليه وسلم ته واستاوه تر څو يې شفاعت وکړي او هغه وبښل شي. اسامه(رضي الله عنه) ووېل: کله چې محمد صلی عليه وسلم ته ورغلم او موضوع مې ورته عرض کړه؛ نو د رسول الله صلی الله عليه وسلم په مبارکه څيره کې د قهر او غضب نښانې ښکاره شوې او ويې ويل: چې (د الله تعالی له حدودو څخه په يو حد کې شفاعت کوئ!) و دريد او ويې ويل: (هغه خلک چې له تاسې د مخه يې ژوند کاوه له دې سببه هلاک شول چې کوم شريف او قوي سړي به غلا وکړه؛ نو هغه ته به يې ښښنه کوله او که کمزوري او ناتوان سړي به غلا وکړه په هغه باندې به يې حد جاري کاوه. په الله تعالی مې سوګند که زما لور فاطمه غلا وکړي لاس به يې پرې کړم) له دغې پېښې څخه په ډاګه ثابتېږي چې اسلام د مساوات او عدالت دين دی. او ټول خلک د دې دين د احکامو او انساني حقونو په وړاندې برابر دي.

د زده کوونکو هڅوني:

زده کوونکي دې درس په پټه خوله مطالعه کړي.

د درس دمحتوی په هکله دې مباحثه وکړي.

ارزونه: آيا زده کوونکي د درس محتوی په خپله ژبه ويلی شي؟

ښاغلی ښوونکی! د دې متن په رڼا کې زده کوونکو ته د مساوات په باره کې پوره معلومات ورکړئ!

امانت

هدف : د امانتدارۍ او امانت لرني له مفهوم سره اشنايي.
امانت څه ته وايي؟ د امانت په اړه زمونږ دنده څه ده ؟

د مسلمان دینی دنده ده چې امانت خیانت نه کړي یعني که چا کوم شی د ساتنې یا ګټې اخیستنې لپاره ورکړی وي پرته له دې چې هغه زیانمن کړي خپل څښتن ته يي وسپاري.
امانت په دوه ډوله دی:
۱– خاص امانت.
۲– عام امانت.
۱– خاص امانت: که یو شخص بل ته یو شی د ساتنې یا ګټې اخیستنې لپاره ورکړي دا شی د هغه بل سره خاص امانت دي.
۲– عام امانت: ځینې داسې شیان دی چې ګټه يي عامه وي او ډیر افراد ورسره حقوقي تعلق لري داسې شیان د عام امانت په نامه سره یاد یږي. د مثال په توګه درسي کتاب چې زیات خلک ورڅخه ګټه اخیستلی شي یا يي اخلي د هغه زده کوونکي سره چې په لاس کې يي لري عام امانت دی.
همداراز د داسې دندې په غاړه اخیستل چې ګټې يي ټولنې ته رسیږي عام امانت بلل کیږي ددې اصل په بنا د ټولو حکومتي، عامو چارو لکه د ښوونې او روزنې چارې، قضايي چارې او د داسې نورو عامو چارو په غاړه اخیستل یو عام امانت بلل کېږي د عام امانت څخه باید داسې ګټه پورته کړای شي چې د هغه اصلي ما هیت ته په کې زیان ونه رسیږي د مثا ل په توګه څوک چې د ښوونې او روزنې دنده په غاړه لري، ښوونځی، زده کوونکي، درسي کتابونه، د درسونو محتوی دا ټول دده سره امانت بلل کیږي او د خپل توان سره سم باید ځان د دې ټولو امانتونو د ساتنې امین وګڼي.
په یو مبارک حدیث کې راغلي دي:(لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ) کامل نه دی ایمان د هغه چا چې امانت نه لري.
یعني امانت داري د ایمان یوه ځا نګه ده څوک چې دا خوی نه لري دایمان یوه ځانګه يي کمه ده.

د زده کوونکو هڅوني:
❖زده کوونکي دې د خاص او عام امانت د مفهوم په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.
❖ دولتي دندې کوم امانت دی په خپلو ژبويي بیان کړئ!

ارزوني: ایا زده کوونکي د امانت په مفهوم پوه شوي دي؟
امانت په څو ډوله دی د عام امانت له پاره یو مثال راوړئ!

ښاغلی ښوونکی! د امانت د مفهوم د موضوع ټول اړخونه په ساده ژبه سره پوره تو ضیح کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

بد عادتونه

هدف: دبدو عادتونو پیژندنه او ورڅخه د ځان ژغورنه.
عادت څه ته وايي ؟ بد عادتونه کوم دي؟ د بدو عادتونو زیان څه دي؟

اکتسابي[1] خوی ته عادت وايي یعنی هغه خوی چې فطری نه وي عادت بلل کیږي عادت د یوه کار او عمل له تکرار څخه په انسان کې ځای نیسي اوفطري اړخ نه لري نو کیدای شي انسان هغه عادت چې ډیره زمانه وربانديې نه وي تیره شوې هیر کړي ولې داهم کیدای شي چې یو عادت یې د ډیرې زمانې په تیریدو سره د شخصیت جزء وګرځي او په انسان کې د دویم طبعیت ځای پیدا کړي. انسان د عقل په حکم په دې مکلف دی چې خپل انساني فطرت او شخصیت په ښو او انساني خویونواوخصلتونو عادت او پیاوړی کړي له بدو عادتونو او هر هغه شي چې عقلي توازن، جسمي توان ته یې زیان رسوي ترک کړي. اسلامي شریعت له همدې سببه هغه عادتونه چې د انسان عقلي توازن او جسمي توان له منځه وړي حرام ګرځولي دي.
لکه: د شرابو څښل په قرآنکریم کې منع شوي دي، د شرابو څښل په خپل ځان او حیثیت باندې خورا لوی تېری دی ، ځکه چې له یوې خوا د شرابو د څښلو له امله انسان د ښو او بدو تر منځ توپیر نه شي کولی، او له بلې پلوه د شرابو څښل په مال کې اسراف کول او په خپل لاس د هلاکت کندې ته د ځان غورځولو په معنی دی چې دا دواړه داسلام له نظره حرام دي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د شرابو په بد اثر باندې خبرې وکړي.
- ❖ د عادتونو او فطري خویونو تر مینځ فرق بیان کړئ!

ارزونه:

آیا د طبیعي خویونو او عادتونو ترمینځ فرق کولی شئ؟

ښاغلی ښوونکی!په ټولنه کې د بدعادتونو د ناوړه اغیزو په اړه معلومات ورکړئ.

---

[1] اکتسابي: کسب کړی شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته دېرشم لوست

دخانیات او بد عادتونه

هدف: د دخانیاتو دضررونو پېژندنه او له هغو څخه ځان ساتل.

د چرسو، چلم، سګرټو څکول او نسوار کول دا هغه بد عادتونه دي چې د انسان عقل، روح او بدن ته ډېر زیات زیان رسوي عقلاني قوه کمزورې کوي، روحي ګډوډې پیدا کوي، حنجره، ځیګر، غابونه، هضمي، تنفسي او د ماغي جهازونه ورڅخه زیانمن کیږي. د وینې په دوران هم ناوړه اغېزه کوي په داسې بدو عادتونو اخته کسان د ژوندانه له ټولو نیکو ارزوګانو څخه محروم وي او د دغه بد عادت له امله په فکري، عقلي او جسمي لحاظ کمزوري کیږي. له نیکمرغه او په خپلو متو ولاړ ژوند څخه بی برخې وي له همدې کبله دغه بد عادت د اسلام په مبارک دین کې حرام ښودل شوی دی. لکه چې محمد صلي الله علیه وسلم فرمایلي دي: (هر هغه شی چې نیشه یا سستي راولي حرام دي)اوديوبل مبارک حدیث مفهوم دی چې هرنشه راوړونکی شی شراب دي اوشراب حرام دي، هرهغه شی چې ډیریې نشه راولی نودهغولږ هم حرام دي.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ زده کوونکي دې د دخانیاتو په بد اثر باندې خبرې وکړي!
- ❖ د دخانیاتو زیانونه دې په خپلو ژبو بیان کړي!

ارزونه:

د پورتنیو بدو عادتونو په هکله کوم حدیث شریف ویلی شئ؟

نهه دېرشم لوست

نظافت

هدف: د نظافت او پاکوالي له ګټوسره اشنايي.

د اوداسه او غسل احکام مو په تېرو ټولګيو کې وپيژندل دلته يو ځل بيا د نظافت په عامو ګټو رڼا اچوو:

په يو مبارک حديث کې راغلي دي چې (پاکوالی دايمان جز دی) څوک چې د ځان پـــه پاکوالي کې کوښښ نه کوي اسلامي شخصيت يې کمزوری او د اسلامی اخلاقو څخـــه پوره برخه نه لري. علماوو ويلي دي چې په بدن کې واړه واړه ســـوري دي د خيـــرو او خولو په سبب بندېږي او د ناروغۍ لامل ګرځي، خو که چېرې خپل بدن او جامې پـــاکې وساتو له دغو ناروغيو څخه خوندي پاتې کيږو له همدې سببه د اسلام په روښانه دين کې پاکوالی کله فرض، کله سنت او کله مستحب دی.

د مسواک استعمالول، د نوکانو پرېکول او داسې نور زموږ د پيغمبرصـــلی الله عليـــه وسلم سنت دي.

نو که څوک نظافت ته مراعت کوي سربيره پر دې چې ګنهګاريږي، په ناروغيو هم اخته کيږي لنډه دا چې د ځان، جامو اوکور، پاک ساتل د هر مسلمان دينی دنـــده ده څوک چې دا ديني دنده نه تر سره کوي ګنهګاريږي د خلکو په منځ کې به بې وقاره وي او احترام به يې نه کېږي.

د زده کوونکو هڅونې:

❖ زده کوونکي دې د نظافت ګټې په خپلو ژبو سره بيان کړي.
❖ هر زده کوونکی دې د نظافت يوه، يوه ګټه ووايي.

ارزونه: آيا يو زده کوونکی د نظافت په باره کې ځودقيقې خبرې کولی شي؟

ښاغلی ښوونکی! د درس محتوی په ساده ژبه پوره توضيح کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنې

۱. اخلاق تعریف کړئ!

۲. د اخلاقو د ارزښت په باره کې معلومات ورکړئ!

۳. د زړه د اصلاح په باره کې چې څرنګه پوهیږئ ولیکئ!

۴. د زړه د اصلاح په باره کې د نبي کریم (صلی الله علیه وسلم) وینا بیان کړئ!

۵. د تعاون او مرستې د ارزښت او فایدې په هکله معلومات ورکړئ!

۶. د امانت مفهوم واضح کړئ!

۷. د عام امانت مفهوم واضح کړئ!

۸. د اسلامي ټولنې د افرادو د حقوقو په باره کې معلومات ورکړئ!

۹. د غیر مسلمان د حقوقو په باره کې معلومات ورکړئ!

۱۰. د مساوات مفهوم بیان کړئ!

۱۱. هغه حکایت چې د مساوات په باره کې مو ویلئ دی بیان کړئ!

۱۲. عادت تعریف کړئ ایا عادت طبعي منشأ لري؟

۱۳. د بدو عادتونو له جملې څخه ځینې بیان کړئ!

۱۴. د نظافت ګټې بیان کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library